

Η ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 4387/16

Η Μεταρρύθμιση του Νόμου 4387/16 για το Ενιαίο Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλισης αποτελεί μια ριζοσπαστική τομή τόσο για την οργάνωση όσο και για τη λειτουργία της κοινωνικής ασφάλισης στην Ελλάδα αλλά και για τις παροχές της.

Η Μεταρρύθμιση εξασφαλίζει επαρκείς συντάξεις για όλους, επιτυγχάνοντας ταυτόχρονα την κοινωνική αποτελεσματικότητα και την μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του Συστήματος, ενώ παράλληλα σέβεται και τα δικαιώματα των νυν ασφαλισμένων και συνταξιούχων αλλά και των επόμενων γενεών. Υιοθετεί διατάξεις που εξασφαλίζουν δίκαιη και ανάλογη κατανομή των βαρών μεταξύ όλων ενδογενεακά και διαγενεακά και ενιαίους κανόνες και αναλογικά ίσα δικαιώματα για όλους.

Η Μεταρρύθμιση που ψηφίστηκε από τη Βουλή στις 8-5-16, με την Εθνική Σύνταξη συνδεδεμένη ρητά με το εκάστοτε όριο της φτώχειας (60% του διάμεσου εισοδήματος), με ποσοστά αναπλήρωσης έως και 120% (για 40 έτη ασφάλισης και μέσο όρο συντάξιμων αμοιβών 500€) εξασφαλίζει την επάρκεια των συντάξεων και την παροχή αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης σε όλους τους ηλικιωμένους και κάνει πράξη την αναδιανομή του εισοδήματος και την καταπολέμηση της φτώχειας. Τα ποσοστά αναπλήρωσης εφαρμόζουν την αναδιανομή στην πράξη, με αντίστροφη προοδευτικότητα υπέρ των χαμηλότερων εισοδημάτων και πραγματική σύνδεση των εισφορών και των παροχών.

Επιπλέον, με τον επανυπολογισμό των συντάξεων και την κατάργηση των όποιων διακρίσεων (βάσει του έτους ένταξης στην εργασία), η Μεταρρύθμιση επιδιώκει να εξαλείψει και τις όποιες αδικίες και διακρίσεις του παρελθόντος κάνοντας πράξη την ισότητα και στις εισφορές και στις παροχές.

Αναλυτικότερα:

- Θεσμοθετείται επίδομα κοινωνικής αλληλεγγύης ανασφάλιστων υπερηλίκων ύψους 360 ευρώ.
- Θεσμοθετείται εγγυημένη Εθνική Σύνταξη χρηματοδοτούμενη από τον Κρατικό Προϋπολογισμό και όχι από της εισφορές, ύψους 384 ευρώ για όλους με 20 έτη ασφάλισης μειούμενη κατά 2% για κάθε έτος ασφάλισης που υπολείπεται δηλαδή έως 10% για τα 15 έτη (346 ευρώ). Με την θέσπιση τις Εθνικής η κυβέρνηση ανέλαβε δεσμευτικά την ευθύνη για κρατική χρηματοδότηση σχεδόν του 1/3 της συνταξιοδοτικής δαπάνης (περίπου 10 δις ευρώ το έτος).
- Θεσμοθετείται Ανταποδοτική Σύνταξη που υπολογίζεται βάσει του μέσου όρου των μηνιαίων αποδοχών όλου του εργασιακού βίου, με ποσοστά αναπλήρωσης με αντίστροφη προοδευτικότητα υπέρ των χαμηλόμισθων. Τα ποσοστά αναπλήρωσης κυμαίνονται από 0,77% για την πρώτη δεκαπενταετία και αυξάνονται έως 2% για τα έτη μετά το 39ο έτος εργασίας. Η ανταποδοτικής σύνταξης δίνει κίνητρα για παραμονή στην εργασία και συνδέει στενά τις εισφορές και τις παροχές, συμβάλλοντας και στην καταπολέμηση της εισφοροδιαφυγής και στον περιορισμό των πρόωρων συνταξιοδοτήσεων.
- Οι αυξήσεις στις συντάξεις συνδέονται ρητά με την ανάπτυξη (αύξηση κατά 50% από την μεταβολή του ΑΕΠ και κατά 50% από τον δείκτη τιμών καταναλωτή), ο νέος πλήρως παραμετρικός τρόπος υπολογισμού για όλες τις συντάξεις (έτη ασφάλισης χ μέσο όρο αμοιβών εργασιακού βίου χ αντίστοιχο ποσοστό αναπλήρωσης) σε συνδυασμό με τη ρήτρα βιωσιμότητας, συνδέουν πλήρως την εξέλιξη των συντάξεων και της συνταξιοδοτικής δαπάνης με την εκάστοτε οικονομική πραγματικότητα.
- Θεσπίζονται ενιαίο ποσοστό ασφαλιστικών εισφορών 20% για τον κλάδο σύνταξης και 6,95% για τον κλάδο υγείας επί των

αποδοχών για μισθωτούς ή του φορολογητέου εισοδήματος για τους αυτοαπασχολούμενους, ελεύθερους επαγγελματίες και αγρότες με μεταβατικές διατάξεις έως το 2021.

- Εξασφαλίζεται η μη περικοπή όλων των παρεχόμενων κύριων συντάξεων με την απόδοση προσωπικής διαφοράς και η μη μείωση του εισοδήματος του 92,5% των συνταξιούχων, δηλαδή όσων έχουν εισόδημα από κύρια και επικουρική σύνταξη έως 1.300 ευρώ μεικτά και ετήσιο ποσοστό αναπλήρωσης της επικουρικής σύνταξης μικρότερο ή ίσο με 0,45%.
- Διευρύνεται ρητά η εγγύηση του κράτους και στην Εθνική και στην Ανταποδοτική Σύνταξη.
- Ενοποιούνται όλα τα ταμεία κύριας ασφάλισης στον Ενιαίο Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης και όλα τα ταμεία επικουρικής και πρόνοιας στο Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης και Εφάπαξ Παροχών, καθιστώντας πιο ορθολογική και πιο αποτελεσματική την λειτουργία τους.

Η Κυβέρνηση προχώρησε στη Μεταρρύθμιση μεριμνώντας για την αντιμετώπιση και των δυσλειτουργιών του παρόντος αλλά και των επερχόμενων επιπτώσεων της δημογραφικής γήρανσης εξασφαλίζοντας ότι η μεταβολή της συνταξιοδοτικής δαπάνης δεν θα ξεπεράσει το +2,5% έως το 2060 του ποσοστού του ΑΕΠ του 2009 (13,1%) που δαπανήθηκε για τις συντάξεις, διασφαλίζοντας ότι η νέα γενιά ότι θα έχει τα ίδια βάρη και τις ίδιες παροχές με τις προηγούμενες γενιές. Στους νέους ασφαλισμένους παρέχεται μια πραγματική προοπτική ότι θα έχουν ισότιμη μεταχείριση και επαρκή κοινωνική προστασία όταν και όποτε τη χρειαστούν, δεδομένου ότι θα υπολογίζονται οι παροχές τους με τους ενιαίους και απλοποιημένους κανόνες και πιο σημαντικά με τη δεσμευτική εγγύηση του Κράτους.

Στις επόμενες παραγράφους παρουσιάζονται συνοπτικά τα κύρια σημεία του Νόμου 4387/16:

ΤΟ ΝΕΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ ΜΕ ΜΙΑ ΜΑΤΙΑ

ΟΙ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ

- Δημόσιος Χαρακτήρας της Κοινωνικής Ασφάλισης
- Αναδιανεμητική Λειτουργία
- Κοινωνική Αλληλεγγύη
- Ισότητα με Δίκαιη κατανομή βαρών
- Κοινωνική Αποτελεσματικότητα
- Σύνδεση εισφορών με παροχές
- Επάρκεια συντάξεων
- Οικονομική βιωσιμότητα

ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ

- Θεσμοθετείται επίδομα κοινωνικής αλληλεγγύης ανασφάλιστων υπερηλίκων 360 ευρώ.
- Δίδεται εγγυημένη εθνική σύνταξη 384 ευρώ για όλους με 20 έτη ασφάλισης και μειωμένη κατά 2% για όσα έτη υπολείπονται έως τα 15 έτη που διαμορφώνεται στο -10% ή τα 346 ευρώ.
- Το ανταποδοτικό μέρος της σύνταξης υπολογίζεται στο μέσο όρο των μηνιαίων αποδοχών για τους μισθωτούς ή στο μέσο όρο του φορολογητέου εισοδήματος για τους αυτοαπασχολούμενους όλου του εργασιακού βίου, με αντίστροφη προοδευτικότητα υπέρ των χαμηλόμισθων. Ποσοστά αναπλήρωσης που ξεκινούν από το 0,77% την πρώτη 15ετία και φτάνουν έως 2% μετά το 39ό έτος εργασίας δίνοντας κίνητρα για παράταση του εργασιακού βίου.
- Καμία περικοπή στις υφιστάμενες κύριες συντάξεις με την απόδοση προσωπικής διαφοράς και σε όσους το ετήσιο ποσοστό αναπλήρωσης της επικουρικής τους είναι μικρότερο ή ίσο με

0,45% και ταυτόχρονα τα μεικτά εισοδήματα από κύρια και επικουρική δεν ξεπερνούν τα 1.300 ευρώ (το 92,5% των συνταξιούχων).

ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ

- Ενιαίος ασφαλιστικός φορέας για όλους
- Ενιαίο ποσοστό ασφαλιστικών εισφορών στο 20% των αποδοχών για μισθωτούς ή του φορολογητέου εισοδήματος για τους αυτοαπασχολούμενους, ελεύθερους επαγγελματίες και αγρότες με μεταβατικές διατάξεις έως το 2021 και 6,9% ποσοστό εισφοράς για την υγεία.
- Ανώτατο όριο ατομικής σύνταξης το μεικτό ποσό των 2.000 ευρώ και συνολικού εισοδήματος από συντάξεις το καθαρό ποσό των 3.000 ευρώ.
- Σταδιακή κατάργηση του ΕΚΑΣ και αναπλήρωση του από τον επανυπολογισμό των συντάξεων και την σταδιακή αναπροσαρμογή τους

ΕΓΓΥΗΣΗ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Το κράτος εγγυάται και την Εθνική και την Ανταποδοτική σύνταξη και χρηματοδοτεί την εθνική σύνταξη από τον κρατικό προϋπολογισμό αναλαμβάνοντας έτσι δεσμευτικά την ευθύνη για κρατική χρηματοδότηση περίπου 10 έως 12 δις ευρώ το έτος, ενώ με το προηγούμενο καθεστώς η ευθύνη ήταν αναλογική και δεν αποδιδότανε σχεδόν ποτέ.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗΣ

- ένας φορέας για όλες τις κύριες συντάξεις, από 1-1-2017, ο Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης (Ε.Φ.Κ.Α.)
- Ένα ταμείο για τις επικουρικές και τα εφάπαξ, το Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης και Εφάπαξ Παροχών (Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π.)
- Επίκεντρο ο πολίτης, τα δικαιώματα του και η εξυπηρέτηση του με τη δημιουργία κέντρων εξυπηρέτησης και την απλοποίηση όλων των διαδικασιών. Η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών και η εφαρμογή αποτελεσματικότερων πρακτικών και διαδικασιών θα εξαλείψουν τις όποιες ταλαιπωρίες και ο πολίτης θα έχει την δυνατότητα να εξυπηρετηθεί για σχεδόν το σύνολο των συναλλαγών του με τον ΕΦΚΑ ηλεκτρονικά.
- Ενοποίηση προϋποθέσεων και παροχών και αντιμετώπιση των αδικιών και των διακρίσεων του παρελθόντος αλλά και επιτάχυνση των χρόνων απονομής των όποιων παροχών.
- Εξορθολογισμός των δαπανών και εξοικονόμηση πόρων.
- Αξιοποίηση της κινητής και ακίνητης περιουσίας των ταμείων.

ΕΠΙΔΟΜΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΑΝΑΣΦΑΛΙΣΤΩΝ ΥΠΕΡΗΛΙΚΩΝ

Το Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης Ανασφάλιστων Υπερήλικων από 01.01.2016 δίδεται στους ανασφάλιστους υπερήλικες και σε αυτούς που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης και καταβάλλεται από τον ΟΓΑ, εφόσον οι ανωτέρω πληρούν τις εξής προϋποθέσεις:

- Έχουν συμπληρώσει το 67ο έτος της ηλικίας τους.
- Δεν λαμβάνουν ή δεν δικαιούνται να λάβουν σύνταξη από το εξωτερικό ή οποιαδήποτε ασφαλιστική ή προνοιακή παροχή από την Ελλάδα, μεγαλύτερη από το ποσό του επιδόματος.

ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ

Η Εθνική Σύνταξη καταβάλλεται από τον ΕΦΚΑ σε όλους, όσοι θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης λόγω γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις.

Για την πρώτη εφαρμογή του νόμου αυτού η εθνική σύνταξη ορίζεται σε τριακόσια ογδόντα τέσσερα (384) Ευρώ μηνιαίως εφόσον έχουν συμπληρωθεί τουλάχιστον 20 έτη ασφάλισης. Το ποσό της εθνικής σύνταξης βαίνει μειούμενο κατά 2% για κάθε έτος ασφάλισης που υπολείπεται των 20 ετών μέχρι τα 15 έτη ασφάλισης, που αποτελούν προϋπόθεση για την καταβολή της (- 10% για τα 15 έτη = 345 ευρώ).

Στους συνταξιούχους που λαμβάνουν μειωμένη σύνταξη λόγω αναπηρίας με ποσοστό αναπηρίας από 67% έως και 79,99% χορηγείται το 75% της εθνικής σύνταξης, και με ποσοστό αναπηρίας από 50% έως και 66,99% χορηγείται το 50% αυτής. Στους συνταξιούχους του άρθρου 3 παρ. 1α που λαμβάνουν μειωμένη σύνταξη λόγω αναπηρίας με ποσοστό αναπηρίας έως 49,99% χορηγείται το 40% της εθνικής σύνταξης.

ΠΡΟΣΟΧΗ Η ΜΕΙΩΣΗ ΑΥΤΗ ΠΡΟΒΛΕΠΕΤΑΙ ΜΟΝΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΘΝΙΚΗ ΚΑΙ ΟΧΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ

Για ποσοστό αναπηρίας 80% και άνω χορηγείται το πλήρες ποσό της εθνικής σύνταξης.

ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ

Οι ασφαλισμένοι κύριας ασφάλισης, οι οποίοι θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης λόγω γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις, δικαιούνται ανταποδοτικό μέρος σύνταξης, που προκύπτει με βάση τις συντάξιμες αποδοχές, το χρόνο ασφάλισης, και αθροιστικά τα κατ' έτος οριζόμενα ποσοστά αναπλήρωσης.

Ως συντάξιμες αποδοχές για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού μέρους σύνταξης κύριας ασφάλισης λόγω γήρατος, αναπηρίας ή θανάτου λαμβάνονται υπόψη ο μέσος όρος μηνιαίων αποδοχών του

ασφαλισμένου καθ' όλη τη διάρκεια του ασφαλιστικού του βίου εξαιρουμένων των δώρων εορτών και του επιδόματος αδείας που τυχόν καταβλήθηκαν.

Για τον υπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών των μισθωτών λαμβάνονται υπόψη οι αποδοχές του ασφαλισμένου για κάθε ημερολογιακό έτος από **το 2002 και μετά, προσαυξανόμενες** κατά την ετήσια μεταβολή μισθών, η οποία και υπολογίζεται από την Ελληνική Στατιστική Αρχή.

Για τους αυτοαπασχολούμενους, τους ελεύθερους επαγγελματίες και τους αγρότες, λαμβάνεται υπόψη το εισόδημα, το οποίο υπόκειται σε εισφορές και για το παρελθόν το ποσό που αντιστοιχούσε στις τεκμαρτές κλίμακες εισφορών κατ' έτος από το 2002 και μετά.

Για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού μέρους των αιτήσεων συνταξιοδότησης που θα κατατεθούν μετά την έναρξη ισχύος του νόμου και εντός του έτους 2016 ως συντάξιμες αποδοχές λαμβάνονται υπόψη ο μέσος μηνιαίος μισθός – εισόδημα κατά τις ειδικότερες λοιπές προβλέψεις του νόμου που προκύπτει από το ασφαλιστικό έτος 2002 και έως την υποβολή της αίτησης. Εφεξής ετησίως η περίοδος αυτή αναφοράς αυξάνεται κατά ένα έτος.

ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΗ ΣΥΝΤΑΞΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΔΙΑΦΟΡΑ

Οι ήδη καταβαλλόμενες κατά την δημοσίευση του νόμου κύριες συντάξεις αναπροσαρμόζονται βάσει των εξής ρυθμίσεων:

A) Μέχρι την ολοκλήρωση του προγράμματος δημοσιονομικής προσαρμογής οι συντάξεις συνεχίζουν να καταβάλλονται στο ύψος που είχαν έως τις 9-5-16.

B) Μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος δημοσιονομικής προσαρμογής, εφόσον το καταβαλλόμενο ποσό των συντάξεων αυτών είναι μεγαλύτερο από αυτό που προκύπτει από τον υπολογισμό τους το επιπλέον ποσό εξακολουθεί να καταβάλλεται στον δικαιούχο ως

προσωπική διαφορά, απομειούμενη μέχρι την τελική αντιστοίχιση με τις συντάξεις όσων θα συνταξιοδοτηθούν μετά τη θέση σε ισχύ του νόμου αυτού. Εάν είναι μικρότερο, καταβάλλεται στο συνταξιούχο το αναλογούν υπολειπόμενο ποσό της διαφοράς κατά 1/5 ανά έτος.

ΠΛΑΣΜΑΤΙΚΟΙ ΧΡΟΝΟΙ

Οι πλασματικοί χρόνοι ασφάλισης του άρθρου 10 παρ.18 Ν. 3863/10, των άρθρων 39,40 και 41 Ν.3996/11, του άρθρου 6 παρ.12 και του άρθρου 17 του Ν. 3865/10, και του άρθρου 40 του ν. 2084/92. Όπου για την αναγνώριση των πλασματικών αυτών χρόνων ασφάλισης προβλέπεται καταβολή εισφοράς, η αναγνώριση γίνεται με την καταβολή από τον ασφαλισμένο για κάθε μήνα αναγνωριζόμενου πλασματικού χρόνου ασφάλισης της εισφοράς ασφαλισμένου και εργοδότη, στο ποσοστό που ισχύει κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης εξαγοράς.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

Ασφαλισμένοι, ανεξαρτήτως του χρόνου υπαγωγής στην ασφάλιση, για τους οποίους προκύπτει υποχρεωτική ασφάλιση βάσει γενικών, ειδικών ή καταστατικών διατάξεων, όπως ίσχυαν έως την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, σε δύο ή περισσότερους φορείς ή Τομείς ασφάλισης που εντάσσονται στον ΕΦΚΑ, καταβάλλουν για κάθε αναληφθείσα επαγγελματική δραστηριότητα τις προβλεπόμενες ασφαλιστικές εισφορές, όπως αυτές καθορίζονται από τον παρόντα νόμο.

ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ

Το συνολικό ποσό της σύνταξης που εκδίδεται μετά την θέση σε ισχύ του νόμου, πλην όσων χορηγούνται από τον ΟΓΑ, αυξάνεται από την 1.1.2017 κατ' έτος με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης στη

βάση συντελεστή που διαμορφώνεται κατά 50% από τη μεταβολή του ΑΕΠ και κατά 50% από τη μεταβολή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή του προηγούμενου έτους και δεν υπερβαίνει την ετήσια μεταβολή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή.

Από την 1.1.2017 και ανά τριετία, η Εθνική Αναλογιστική Αρχή εκπονεί υποχρεωτικά αναλογιστικές μελέτες, οι οποίες επικυρώνονται από την Επιτροπή Οικονομικής Πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με αντικείμενο τη συνεχή παρακολούθηση της εξέλιξης της εθνικής συνταξιοδοτικής δαπάνης. Με ειδικό νόμο ανακαθορίζονται οι συντάξεις με στόχο τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας του ασφαλιστικού συστήματος. Το ύψος των ανωτέρω δαπανών για την εθνική, την ανταποδοτική και την επικουρική σύνταξη, προβαλλόμενο έως το έτος 2060, δεν πρέπει να υπερβαίνει το περιθώριο αύξησης των 2,5 ποσοστιαίων μονάδων του ΑΕΠ, με έτος αναφοράς το 2009.

ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΘΑΝΑΤΟΥ

Ο επιζών σύζυγος, εφόσον έχει συμπληρώσει το 55^ο έτος της ηλικίας του κατά το χρόνο θανάτου του συνταξιούχου ή ασφαλισμένου. Εφόσον έχει συμπληρώσει το 52^ο έτος της ηλικίας του κατά τον ως άνω χρόνο, δικαιούται σύνταξη για διάστημα τριών (3) ετών, μετά την πάροδο των οποίων η καταβολή σύνταξης αναστέλλεται μέχρι τη συμπλήρωση του 67^{ου} έτους της ηλικίας του. Εφόσον δεν έχει συμπληρώσει το 52^ο έτος της ηλικίας του κατά τον ως άνω χρόνο, δικαιούται σύνταξη για διάστημα τριών (3) ετών.

Οι ανωτέρω περιορισμοί δεν εφαρμόζονται εφόσον και για όσο χρόνο ο επιζών σύζυγος, κατά τον ως άνω χρόνο, έχει τέκνο ή τέκνα που υπάγονται στην παράγραφο 1B του παρόντος ή είναι ανίκανος για την άσκηση βιοποριστικού επαγγέλματος κατά ποσοστό 67% και άνω.

Τα νόμιμα τέκνα και όσα εξομοιώνονται με αυτά, με την προϋπόθεση ότι: α) είναι άγαμα και δεν έχουν ενηλικιωθεί. Το όριο αυτό παρατείνεται μέχρι του 24^{ου} έτους, εφόσον φοιτούν σε ανώτερες ή

ανώτατες αναγνωρισμένες σχολές του εσωτερικού ή του εξωτερικού ή σε Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης ή Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης, ή β) κατά το χρόνο του θανάτου του ασφαλισμένου ή συνταξιούχου είναι ανίκανα για κάθε βιοποριστική εργασία, εφόσον η ανικανότητά τους επήλθε πριν από την συμπλήρωση του 24^{ου} έτους της ηλικίας τους. Στην περίπτωση αυτή η σύνταξη εξακολουθεί να καταβάλλεται όσο συντρέχουν οι λόγοι καταβολής της.

ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ

Για τις συντάξεις αναπηρίας μέχρι τη θέση σε ισχύ νέας νομοθετικής ρύθμισης με αντικείμενο τη θέσπιση νέων, ενιαίων κανόνων για όλους τους ασφαλισμένους, το Δημόσιο και οι λοιποί εντασσόμενοι στον ΕΦΚΑ φορείς, κλάδοι, τομείς και λογαριασμοί, εξακολουθούν να εξετάζουν τις αιτήσεις συνταξιοδότησης λόγω αναπηρίας ως προς τις προϋποθέσεις απονομής σύνταξης καθώς και να καταβάλλουν το επίδομα απολύτου αναπηρίας, σύμφωνα με τις μέχρι την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού διατάξεις της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας.

ΕΘΝΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

Συστήνεται Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) με την επωνυμία «Ενιαίος Φορέας Κοινωνικής Ασφάλισης», αποκαλούμενο στο εξής «Ε.Φ.Κ.Α.», το οποίο τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης .

Από 1.1.2017, οπότε και αρχίζει η λειτουργία του ως φορέα κύριας κοινωνικής ασφάλισης, εντάσσονται στον Ε.Φ.Κ.Α. αυτοδίκαια οι υφιστάμενοι φορείς κύριας κοινωνικής ασφάλισης,

Το Ν.Α.Τ. και ο Ο.Γ.Α. εξακολουθούν, και μετά την κατά τα ως άνω ένταξή τους, να διατηρούν αυτοτελή νομική προσωπικότητα για την άσκηση των μη ασφαλιστικών τους αρμοδιοτήτων. Επιπλέον, αυτοτελή νομική προσωπικότητα διατηρεί το Ε.Τ.Α.Α. μετονομαζόμενο εφεξής σε Ταμείο Μηχανικών Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (Τ.Μ.Ε.Δ.Ε.) για την άσκηση των αρμοδιοτήτων Εγγυοδοσίας και Πιστοδοσίας του τομέα Τ.Σ.Μ.Ε.Δ.Ε.

ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ

Το συνολικό ποσοστό εισφοράς κύριας σύνταξης ασφαλισμένου μισθωτού και εργοδότη ορίζεται σε 20% επί των πάσης φύσεως αποδοχών των εργαζομένων, με εξαίρεση τις κοινωνικού χαρακτήρα έκτακτες παροχές λόγω γάμου, γεννήσεως τέκνων, θανάτου και βαριάς αναπηρίας και κατανέμεται κατά 6,67% σε βάρος των ασφαλισμένων και κατά 13,33% σε βάρος των εργοδοτών, συμπεριλαμβανομένου από 1.1.2017 και του Δημοσίου. Το ανώτατο όριο ασφαλιστέων αποδοχών για τον υπολογισμό της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς συνίσταται στο δεκαπλάσιο του ποσού που αντιστοιχεί στον εκάστοτε προβλεπόμενο κατώτατο βασικό μισθό άγαμου μισθωτού άνω των 25 ετών.

ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ

Από 1.1.2017, το ποσοστό της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς για τον κλάδο κύριας σύνταξης, που καταβάλλουν τα πρόσωπα, παλαιοί και νέοι ασφαλισμένοι κατά τη διάκριση του ν. 2084/1992, τα οποία υπάγονται ή θα υπάγονταν σύμφωνα με τις γενικές ή ειδικές ή καταστατικές διατάξεις, όπως ίσχυαν ως την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, στην ασφάλιση του Ο.Α.Ε.Ε, ανέρχεται μηνιαίως σε ποσοστό 20%.

ΕΙΣΦΟΡΑ ΓΙΑ ΑΥΤΟΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΟΥΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΥΣ

Ειδικά για τα πρόσωπα, παλαιούς και νέους ασφαλισμένους κατά τη διάκριση του ν. 2084/1992, τα οποία υπάγονται ή θα υπάγονταν σύμφωνα με τις γενικές ή ειδικές ή καταστατικές διατάξεις, όπως ίσχυαν ως την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, στην ασφάλιση του Ε.Τ.Α.Α., καθώς και για τους οικονομολόγους ασφαλισμένους στον Ο.Α.Ε.Ε., και εγγεγραμμένους στο Οικονομικό Επιμελητήριο, το ποσοστό της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς για τον κλάδο κύριας σύνταξης ανέρχεται μηνιαίως σε ποσοστό 14% για τα πρώτα δύο (2) έτη από την πρώτη τους υπαγωγή στην ασφάλιση, σε ποσοστό 17% για τα επόμενα τρία (3) έτη και σε ποσοστό 20% για το διάστημα μετά το 5^ο έτος της υπαγωγής τους στην ασφάλιση.

Προβλέπει έκπτωση κατά 50% για εισοδήματα από 7.033 ευρώ έως 13.000 ευρώ, η έκπτωση μειώνεται κλιμακωτά κατά 1 ποσοστιαία μονάδα για κάθε 1.000 ευρώ επιπλέον εισόδημα. Έτσι, σε εισόδημα 20.000 ευρώ η έκπτωση θα αφορά το 42% της συνολικής ασφαλιστικής επιβάρυνσης, για 30.000 ευρώ το 33%, έως ότου πέσει στο 5% για εισόδημα των 57.000 ευρώ.

ΒΑΣΗ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΙΣΦΟΡΑΣ

Τα ως άνω ποσοστά υπολογίζονται επί του μηνιαίου εισοδήματος, όπως

αυτό καθορίζεται είτε με βάση το καθαρό φορολογητέο αποτέλεσμα, από την ασκούμενη δραστηριότητά τους κατά το προηγούμενο φορολογικό έτος, είτε με βάση την καθαρή αξία των παρεχόμενων μηνιαίως ή σε άλλη τακτική χρονική βάση, υπηρεσιών του τρέχοντος έτους για το οποίο εκδίδονται δελτία παροχής υπηρεσιών, τιμολόγια ή αποδείξεις επαγγελματικής δαπάνης.

Η μηνιαία ελάχιστη βάση υπολογισμού επί της οποίας υπολογίζεται το εκάστοτε προβλεπόμενο ποσοστό εισφοράς καθορίζεται με βάση το ποσό που αντιστοιχεί στον κατώτατο βασικό μισθό άγαμου μισθωτού άνω των 25 ετών. Ειδικά για τους ασφαλισμένους του ΕΤΑΑ και τους οικονομολόγους η ως άνω ελάχιστη μηνιαία βάση υπολογισμού αντιστοιχεί στο 70% επί του εκάστοτε προβλεπόμενου κατώτατου βασικού μισθού άγαμου μισθωτού άνω των 25 ετών.

ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΜΕΝΩΝ ΣΤΟΝ ΟΓΑ

Οι ασφαλισμένοι, οι οποίοι βάσει των γενικών ή ειδικών ή καταστατικών διατάξεων του ΟΓΑ, όπως ίσχυαν έως την έναρξη ισχύος του παρόντος, ασφαλιζόνταν ως αυτοπασχολούμενοι στην ασφάλιση του Κλάδου Κύριας Ασφάλισης Αγροτών του ΟΓΑ, καταβάλλουν από 1.1.2017, ανεξαρτήτως του χρόνου υπαγωγής στην κοινωνική ασφάλιση, ασφαλιστική εισφορά στον κλάδο κύριας σύνταξης επί του εισοδήματός τους, όπως αυτό καθορίζεται με βάση το καθαρό φορολογητέο εισόδημα από την ασκούμενη αγροτική δραστηριότητα και κάθε άλλη δραστηριότητα που υπάγεται στην ασφάλιση του ΟΓΑ κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος. Στην περίπτωση οικογενειακής αγροτικής εκμετάλλευσης στην οποία απασχολείται ο/η σύζυγος και τα ενήλικα τέκνα ως φορολογητέο εισόδημα καθενός από αυτούς λαμβάνεται το κατώτατο ασφαλιστέο εισόδημα που αντιστοιχεί στο 70% επί του εκάστοτε προβλεπόμενου κατώτατου βασικού μισθού άγαμου μισθωτού άνω των 25 ετών, εκτός αν το ετήσιο φορολογητέο εισόδημα είναι ανώτερο από το γινόμενο των μελών της εκμετάλλευσης επί της

ελάχιστης βάσης υπολογισμού της εισφοράς αναγόμενη σε ετήσια βάση. Σε αυτή την περίπτωση η εισφορά ισούται για όλα τα μέλη της εκμετάλλευσης με το ηλικίο της διαίρεσης του εισοδήματος προς τον αριθμό των μελών της.

α. Από 1.7.2015 έως 31.12.2016 το ύψος της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς κλάδου κύριας σύνταξης αυξάνεται κατά 3 ποσοστιαίες μονάδες και διαμορφώνεται σε ποσοστό 10%, επί των υφισταμένων κατά την δημοσίευση του νόμου ασφαλιστικών κατηγοριών.

β. Από 1.1.2017 και εφεξής οι υφιστάμενες ασφαλιστικές κατηγορίες καταργούνται και το ποσό της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς υπολογίζεται ως ποσοστό επί του φορολογητέου εισοδήματος, αναγόμενο σε μηνιαία βάση. Το κατώτατο ασφαλιστέο μηνιαίο εισόδημα ορίζεται ως το ποσό που αναλογεί στο 70% του εκάστοτε προβλεπόμενου κατώτατου βασικού μισθού άγαμου μισθωτού άνω των 25 ετών(410 ευρώ σήμερα). Το ανώτατο όριο ασφαλιστέου μηνιαίου εισοδήματος για τον υπολογισμό της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς αποτελεί το δεκαπλάσιο του εκάστοτε προβλεπόμενου κατώτατου βασικού μισθού άγαμου μισθωτού άνω των 25 ετών.

γ. Από 1.1.2017 και έως 31.12.2017 το ποσοστό των μηνιαίων ασφαλιστικών εισφορών επί του φορολογητέου εισοδήματος διαμορφώνεται σε 14%.

δ. Για το διάστημα από 1.1.2018 και έως 31.12.2018 το ύψος της μηνιαίας ασφαλιστικής εισφοράς διαμορφώνεται σε ποσοστό 16%, από 1.1.2019 και έως 31.12.2019 αυξάνεται σε ποσοστό 18%, από 1.1.2020 και έως 31.12.2020 διαμορφώνεται σε ποσοστό 19%, από 1.1.2021 και έως 31.12.2021 διαμορφώνεται σε ποσοστό 19.5% και από 1.1.2022 και εντεύθεν διαμορφώνεται στο τελικό ποσοστό 20%.

Στους ασφαλισμένους, ανεξαρτήτως του χρόνου υπαγωγής τους στην κοινωνική ασφάλιση, οι οποίοι έως την έναρξη ισχύος του παρόντος υπάγονταν ή θα υπάγονται, βάσει των γενικών ή ειδικών ή καταστατικών διατάξεων του ΟΓΑ όπως ίσχυαν έως την έναρξη ισχύος

του παρόντος νόμου, στην ασφάλιση του ΟΓΑ με εισοδηματικά ή πληθυσμιακά κριτήρια, εφαρμόζονται αναλογικά, ως προς τον τρόπο υπολογισμού της μηνιαίας ασφαλιστικής τους εισφοράς κλάδου κύριας σύνταξης, οι παραπάνω ρυθμίσεις.

ΕΝΙΑΙΟ ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΦΑΠΑΞ ΠΑΡΟΧΩΝ

Το Ε.Τ.Ε.Α. μετονομάζεται σε «Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης και Εφάπαξ Παροχών» αποκαλούμενο εφεξής «Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π.». Το Ε.Τ.Ε.Α.Ε.Π. συγκροτούν δύο (2) κλάδοι, οι οποίοι λειτουργούν με οικονομική και λογιστική αυτοτέλεια: α) κλάδος επικουρικής ασφάλισης και β) κλάδος εφάπαξ παροχών, στους οποίους παρακολουθούνται αυτοτελώς οι εισφορές και οι παροχές ανά εντασσόμενο ταμείο, τομέα, κλάδο και λογαριασμό Πρόνοιας.

ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ

Από 1.6.2016 και μέχρι την 31.5.2019, το ποσό της μηνιαίας εισφοράς για την επικουρική ασφάλιση όλων των μισθωτών υπολογίζεται σε ποσοστό 3,5% για τον ασφαλισμένο και σε ποσοστό 3,5% για τον εργοδότη επί των ασφαλιστέων αποδοχών του εργαζομένου και 7% επί του φορολογητέου των αυτοαπασχολούμενων. Από 1.6.2019 και μέχρι την 31.5.2022, το ποσό της μηνιαίας εισφοράς επικουρικής όλων των μισθωτών, ασφαλισμένων πριν και μετά την 1.1.1993, υπολογίζεται σε ποσοστό 3,25% για τον ασφαλισμένο και σε ποσοστό 3,25% για τον εργοδότη επί των ασφαλιστέων αποδοχών του εργαζομένου και 6,5% επί του φορολογητέου των αυτοαπασχολούμενων. Μετά το πέρας της εξαετίας, το ποσοστό της μηνιαίας εισφοράς επανέρχεται στο ύψος που ίσχυε κατά την 31.12.2015, υπολογίζεται σε ποσοστό 3% για τον ασφαλισμένο και σε ποσοστό 3% για τον εργοδότη επί των ασφαλιστέων αποδοχών του εργαζομένου και 6% επί του φορολογητέου των αυτοαπασχολούμενων.

ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΕΣ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ

Από την 1.1.2016 στο πλαίσιο του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης, η επικουρική σύνταξη των ασφαλισμένων στο ΕΤΕΑΕΠ καθορίζεται ως εξής:

Το ποσό της καταβαλλόμενης σύνταξης διαμορφώνεται με βάση:

- α) τα δημογραφικά δεδομένα, τα οποία στηρίζονται σε εγκεκριμένους αναλογιστικούς πίνακες θνησιμότητας
- β) το πλασματικό ποσοστό επιστροφής που θα εφαρμόζεται στις συνολικά καταβληθείσες εισφορές και το οποίο θα προκύπτει από την ποσοστιαία μεταβολή των συντάξιμων αποδοχών των ασφαλισμένων.

ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΕΣ ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ

α) Για τους ασφαλισμένους από την 1.1.2014 και εφεξής το ποσό της επικουρικής σύνταξης υπολογίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις των παραπάνω.

β) Για τους ασφαλισμένους μέχρι 31.12.2013, οι οποίοι καταθέτουν αίτηση συνταξιοδότησης από την 1.1.2015 και εντεύθεν, το ποσό της επικουρικής σύνταξης αποτελείται από το άθροισμα δύο τμημάτων:

i) το τμήμα της σύνταξης που αντιστοιχεί στο χρόνο ασφάλισής τους έως 31.12.2014 υπολογίζεται με βάση ποσοστό αναπλήρωσης, το οποίο για κάθε χρόνο ασφάλισης αντιστοιχεί σε 0,45% υπολογιζόμενου επί των συντάξιμων αποδοχών εκάστου ασφαλισμένου, όπως αυτές υπολογίζονται και για την έκδοση της κύριας σύνταξης.

ii) το τμήμα της σύνταξης που αντιστοιχεί στο χρόνο ασφάλισής τους από 1.1.2015 και εφεξής υπολογίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις των παραπάνω.

ΕΚΑΣ

Το Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης Συνταξιούχων (Ε.Κ.Α.Σ.) από 1.1.2016 και έως την 31.12.2019 καταβάλλεται στους ήδη συνταξιούχους και στους δικαιούχους σύνταξης γήρατος, αναπηρίας και θανάτου των οργανισμών κύριας ασφάλισης, εκτός του ΟΓΑ, οι οποίοι εντάσσονται στον Ενιαίο Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης.

Για την καταβολή του επιδόματος πρέπει να πληρούνται αθροιστικά οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- Να έχουν συμπληρώσει το 65ο έτος της ηλικίας τους.
- Το συνολικό καθαρό ετήσιο εισόδημα τους από συντάξεις (κύριες, επικουρικές και βοηθήματα καταβαλλόμενα σε χρήμα), μισθούς, ημερομίσθια και λοιπά επιδόματα, πρέπει να μην υπερβαίνει το ποσό των 7.972 ευρώ. (μέχρι τώρα το όριο διαμορφωνόταν στα 8472 ευρώ).
- Το συνολικό ετήσιο ατομικό φορολογητέο, καθώς και το απαλλασσόμενο ή φορολογούμενο με ειδικό τρόπο εισόδημα του συνταξιούχου να μην υπερβαίνει το ποσό των οκτώ χιλιάδων οκτακοσίων ογδόντα τεσσάρων 8.884 ευρώ (μέχρι τώρα το όριο διαμορφώνεται στα 9884,11 ευρώ).
- Το συνολικό ετήσιο οικογενειακό φορολογητέο, καθώς και το απαλλασσόμενο ή φορολογούμενο με ειδικό τρόπο εισόδημα να μην υπερβαίνει το ποσό των έντεκα χιλιάδων 11.000 ευρώ (μέχρι τώρα το όριο φτάνει στα 15.380,9 ευρώ).

ΕΦΑΠΑΞ

- Η συνολική εισφορά ασφάλισης για εφάπαξ παροχή ορίζεται σε ποσοστό 4% επί του μισθού ή του εισοδήματος (αυτοαπασχολούμενοι, αγρότες).
- Το εφάπαξ βοήθημα αποτελείται από
 - το γινόμενο του 60% των συνταξίμων αποδοχών επί των οποίων έγιναν οι νόμιμες κρατήσεις, επί τα έτη ασφάλισης, για τους μισθωτούς,.
 - το γινόμενο του 75% των συνταξίμων αποδοχών, στις οποίες έγιναν οι νόμιμες κρατήσεις, επί τα έτη ασφάλισης, για τους αυτοαπασχολούμενους,.

ΜΗ ΕΠΙΒΑΡΥΝΣΗ ΣΤΑ «ΜΠΛΟΚΑΚΙΑ»

Ο Νόμος προβλέπει ότι όσοι παρέχουν υπηρεσίες με δελτίο παροχής υπηρεσιών σε έως 2 φυσικά ή νομικά πρόσωπα, τότε αναλογικά καταβάλλουν εισφορές ως μισθωτοί και συμμετέχουν και οι λήπτες των υπηρεσιών ως εργοδότες.